

**Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет**

Кафедра кримінального права та процесу

КУРСОВА РОБОТА

З дисципліни «Кримінальний процес»

НА ТЕМУ:

**«Слідчий суддя і його роль у забезпеченні охорони прав і свобод учасників
кримінального провадження»**

Студентки 3 курсу групи ПР-32

Напряму підготовки «Правознавство»

Бобер С. Ю.

Керівник:

к. ю. н., доц. Рогатинська Н. З.

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

_____
(підпис)

_____
(підпис)

Тернопіль-2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ, ГЕНЕЗИС, МІСЦЕ ТА РОЛЬ СЛІДЧОГО СУДДІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	7
1.1. Історія виникнення та розвитку інституту судового контролю.....	7
1.2. Поняття слідчого судді за КПК України 2012 р.	9
1.3. Місце, роль та значення слідчого судді у кримінальному процесі.....	12
Висновки до першого розділу.....	14
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС СЛІДЧОГО СУДДІ.....	15
2.1. Повноваження слідчого судді у кримінальному процесі	15
2.2. Функції слідчого судді у сфері охорони прав і законних інтересів учасників кримінального провадження.....	21
2.3. Проблеми та перспективи функціонування інституту слідчого судді в Україні.....	25
Висновки до другого розділу	27
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

В умовах сьогодення, коли Україна стоїть на шляху до побудови правової, соціальної та демократичної держави, особливої актуальності набуває проблема забезпечення прав та свобод людини і громадянина. Адже, саме рівень розвитку держави визначається мірою забезпечення захисту прав та свобод людини і громадянина. Згідно з Конституцією України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність та безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1].

Кожна держава прагне якнайкраще забезпечити людину охороною від протиправних посягань, надати якомога більше гарантій щодо захисту прав та свобод людини і громадянина. За для цього держава приймає нові нормативно-правові акти, які є свідченням ведення прогресивної політики держави спрямованої на забезпечення благ людини.

Одним із таких прогресивних актів став Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р., який включив у себе низку нових положень, які до цього не використовувалися у кримінально-процесуальному законодавстві України. Особливої уваги заслуговує така важлива новела КПК, як закріплення інституту здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні при проведенні досудового розслідування компетентною на те особою - слідчим суддею.

Актуальність теми дослідження зумовлена особливим кримінально-процесуальним статусом слідчого судді, адже саме він виконує таку важливу та специфічну кримінально-процесуальну функцію, як забезпечення законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини під час досудового слідства у кримінальному провадженні. Це слідує із ст. 55 Конституції України, відповідно до якої права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Право на звернення до суду за захистом своїх прав та свобод є універсальним засобом відстоювання людиною своїх прав та свобод в

будь-якій життєвій ситуації, зокрема пов'язаній із здійсненням незаконних дій чи бездіяльності слідчим або прокурором під час досудового слідства [1].

Дослідженням окремих аспектів діяльності слідчого судді займалися такі провідні науковці, як: В. Д. Бринцев, Ю. М. Грошевий, В.В.Лобач, Л.М. Лобойко, О. С. Мазур, М. А. Маркуш, А. В. Молдован, М. А.Погорецький, Д. П. Письменний, І.В. Рогатюк, З.Д. Смітєнко, В.М. Федченко, В.І. Чернобук, В.І. Шишкін, М.Є.Шумило, Ю.В. Скрипіна.

Із числа російських фахівців слід назвати О.В. Бикову, В.М. Галузо, Л.В. Головка, І.Ф. Демидова, Ю.В. Деришева, В.М. Когана, Е.Ф. Куцову, А.І. Макаркина, Ю.В. Рощину, О.В. Смирнова, М.Є. Токареву, А.П. Фокова, О.Г. Халіулїна, Ю.К. Якимовича та ін.

Мета даної курсової роботи полягає в тому, щоб показати вагомість та значущість діяльності слідчого судді щодо захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі. Із мети випливають **наступні завдання:**

- 1) висвітлити історію виникнення та розвитку інституту судового контролю;
- 2) розкрити зміст поняття слідчого судді;
- 3) визначити місце, роль та значення слідчого судді у кримінальному процесі;
- 4) дослідити повноваження слідчого судді та окремі аспекти його діяльності;
- 5) проаналізувати функції слідчого судді щодо захисту прав і законних інтересів осіб у кримінальному провадженні;
- 6) з'ясувати проблеми функціонування слідчого судді у кримінальному процесі;
- 7) розкрити перспективи функціонування інституту слідчого судді в Україні.
- 8) узагальнити та проаналізувати опрацьовану інформацію і сформулювати кінцеві висновки.

Об'єктом дослідження даної роботи є теоретичні та правові засади визначення правового статусу слідчого судді та здійснення ним кримінально - процесуальної діяльності.

Предметом дослідження є суспільні відносини у сфері кримінально-процесуальної діяльності слідчого судді безпосередньо пов'язані із здійснення

ним судового контролю за дотриманням прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі.

Для отримання результатів в даній курсовій роботі використовувалась система загально-філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів. Зокрема метод аналізу і синтезу, який використовувався при дослідженні окремих аспектів діяльності слідчого судді щодо захисту прав та свобод учасників кримінального процесу в розрізі усієї сукупності повноважень слідчого судді. Завдяки історичному методу було висвітлено історію виникнення та розвитку інституту судового захисту та контролю. Завдяки порівняльно-правового методу було співставлено повноваження слідчого судді та інших органів державної влади під час досудового слідства, та виявлено певні проблеми у функціонуванні інституту слідчого судді. Метод тлумачення правових норм допоміг більш детально пізнати та розкрити процесуальний статус слідчого судді, який врегульований відповідними норми чинного законодавства України.

Під час написання курсової роботи були використані нормативні правові акти (національного і міжнародного права) наукові праці, статистичні дані, рішення Європейського суду з прав людини та інші джерела.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у комплексному аналізі та класифікації повноважень, функцій слідчого судді, які не є виділеними в окрему главу (розділ чи статтю) в чинному КПК України. А також в даній курсовій роботі розкрито важливість діяльності слідчого судді щодо захисту прав та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Практичне значення роботи полягає у можливості її подальшого використання для більш глибокого і ґрунтовнішого дослідження інституту слідчого судді та його ролі у захисті прав та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Опрацьований матеріал у даній курсовій роботі стане у нагоді і при вивченні таких навчальних дисциплін, як «Кримінальний процес України», «Кримінальне право України», «Судові та правоохоронні органи України» та ін.

РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ, ГЕНЕЗИС, МІСЦЕ ТА РОЛЬ СЛІДЧОГО СУДДІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Історія виникнення та розвитку інституту судового контролю

Інститут слідчого судді в кримінальному процесі пройшов довгий шлях свого розвитку. Місцем зародження даного інституту вважають Францію. Його витоки ідуть ще із епохи правління Карла Великого (VIII ст.) у Франкському королівстві. Саме в той період розпочинав зароджуватися розшуково-кримінальний процес, шляхом становлення інституту королівських об'їзних суддів. В їхні повноваження входило здійснювати чотири рази на рік об'їзди певних місцевостей, розглядати скарги громадян, досліджувати обставини скоєних злочинів та головувати в судових засіданнях [2, с. 42].

Таким чином, інститут слідчих суддів виник в результаті злиття повноважень судді із слідчо-розшуковими повноваженнями. Їх він міг здійснювати як в межах однієї, так і різних справ. Після цього даний інститут втратив свою актуальність і майже не розвивався.

Новий період розквіту посади слідчого судді ознаменувався запровадженням Ордонансом короля Франціска I у 1552 р. нової процесуальної фігури «королівського судді у кримінальних справах», в повноваження якого входило ведення розслідування кримінальної справи та приймання участі у постановленні вироку.

Значних перетворень він зазнав лише за Ордонансом 1670 р., за якого слідчий суддя став підпорядковуватись прокурору, але при цьому він отримав таких помічників, як сержантів, лейтенантів [3, с. 59-60].

Наступним етапом розвитку інституту слідчого судді стало прийняття КПК Франції 1808 р. Відповідно до нього функція дізнання, метою якої було розслідування кримінальної справи «по гарячих слідах» була покладена на органи поліції (поліцейських комісарів, агентів судової поліції, поліцейських та жандармських офіцерів тощо).

При цьому всі отримані результати передавалися прокурору, який був уповноважений порушувати кримінальне переслідування і направляти

«пропозицію» слідчому судді, в якій було прописано зміст обвинувачення, відомості стосовно особи обвинуваченого та інформацію про наявність доказів. Слідчий суддя міг здійснювати розслідування лише за ініціативи прокурора.

Слідчий суддя виступав як незалежна процесуальна особа, яка має повноваження щодо проведення слідчих дій, з метою з'ясування обставин досліджуваної справи. Він міг самостійно вчиняти всі необхідні слідчі дії, а також доручати їх виконання агентам судової поліції. Коли слідчий суддя завершив розслідування справи та заслухав висновки прокурора він був вправі винести постанову щодо направлення справи в суд простої або виправної поліції а також прокурору, з метою покладення справи в обвинувальну камеру, та складання обвинувального акта [4, с. 39-43].

Таким чином слідчий суддя відповідно до норм КПК Франції був самостійною та незалежною процесуальною фігурою, поєднував у собі функції дослідника обставин кримінальної справи та посадової особи судової поліції, та незалежного судді.

Процесуальний статус слідчого судді у Франції постійно зазнавав змін в результаті змін політичного, соціально-економічного середовища та розвитку країни. Проте, не зважаючи на це слідчий суддя і надалі вважається у цій країні гарантом справедливості та забезпечення прав та свобод людини і громадянина.

Згодом французький інститут слідчого судді почав запроваджуватись в країнах Європи, потім в країнах Південної Америки, Азії, Африки та інших. Сьогодні інститут слідчого судді продовжує функціонувати у провідних країнах світу, та є визнаним як таким, що відіграє основоположну роль у захисті прав та свобод учасників кримінального процесу.

1. 2. Поняття слідчого судді за КПК України 2012 р.

Перш ніж, перейти до розгляду процесуального статусу слідчого судді та особливостей його діяльності, необхідно визначити поняття «слідчого судді». Відповідно до нового КПК України (2012 р.) п. 18 ст. 3 слідчий суддя – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення в порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому ст. 247 цього Кодексу, – голова чи за його визначенням інший суддя Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя. Слідчий суддя (слідчі судді) у суді першої інстанції обирається зборами суддів зі складу суддів цього суду [5].

Слід зазначити, що правовий статус та діяльність слідчого судді визначаються рядом нормативно-правових та підзаконних нормативно-правових актів, основними з яких є КПК України та Закон України «Про судоустрій і статус суддів». Згідно з нормами чинного КПК України, слідчим суддею може бути суддя місцевого чи апеляційного суду. Відмінність їх у тому, що вони призначаються в зовсім іншому порядку. Слідчого суддю місцевого суду обирають загальні збори цього суду, а слідчим суддею апеляційного суду повинен бути голова апеляційного суду. Однак, за наказом голови суду, інші судді цього суду також можуть виконувати ці функції [6, с.120].

Після прийняття нового КПК України (2012 р.) в ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» було внесено ряд змін та доповнень. Так, відповідно до ч. 5 ст. 21 Закону передбачено, що слідчий суддя обирається зборами суддів зі складу суддів цього суду на строк не більше ніж три роки і може бути переобраний повторно. Слідчий суддя не звільняється від виконання обов'язків судді першої інстанції, проте здійснення ним повноважень із судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні враховується при розподілі судових справ та має пріоритетне значення [7].

Необхідно акцентувати на тому, що Закон не встановлює ніяких вимог чи обмежень до кандидата на виконання функцій слідчого судді, не встановлено

мінімальну чи максимальну кількість слідчих суддів у певному суді залежно від загальної кількості суддів цього суду, не передбачено жодної залежності набуття особою цього статусу щодо спеціалізації цього судді в певній категорії справ. Також Закон не встановлює і не регламентує порядку висунення претендентів на цей статус, порядку скликання та проведення зборів суддів, їх кворуму, необхідної кількості голосів за обрання особи; щодо строку, на який обирається слідчий суддя, тощо [8].

Дані питання закон відносить на вирішення зборів суддів певного суду, розраховуючи на самостійне їхнє врегулювання судьями цього суду. У разі не **неузгодження** цього питання зборами суддів, закон встановлює, що слідчим суддею, без обрання та без урахування згоди такої особи стає найстарший за віком суддя цього суду. При цьому жодних пільг у навантаженні слідчого судді порівняно з іншими судьями ні закон, ні жодні інші спеціальні інструкції не встановлюють. Також в жодному нормативно-правовому акті, який регламентує статус слідчого судді не передбачено можливості спеціалізації слідчого судді у вирішенні виключно тих справ, які відносяться саме до компетенції слідчого судді, будучи звільненим від розгляду інших категорій справ [9, с. 289-290].

Необхідно відмітити, що відповідно до ч. 3 ст. 35 Кодексу, визначення слідчого судді для конкретного судового провадження здійснюється автоматизованою системою документообігу суду під час реєстрації відповідних матеріалів, скарги, клопотання, заяви чи іншого процесуального документа за принципом вірогідності, який ураховує кількість проваджень, що знаходяться на розгляді у суддів, заборону брати участь у перевірці вироків та ухвал для судді, який брав участь в ухваленні вироку або ухвали, про перевірку яких порушується питання, перебування суддів у відпустці, на лікарняному, у відрядженні та закінчення терміну їх повноважень. Після визначення для конкретного судового провадження слідчого судді не допускається внесення змін до реєстраційних даних щодо цього провадження, а також видалення цих

даних з автоматизованої системи документообігу суду, крім випадків, установлених законом [5].

І з цього слідує, що значним недоліком є невирішеність питання щодо розподілу справ між кількома слідчими суддями у певному суді, а саме можливості автоматизованої системи розподілу справ враховувати необхідність пропорційного розподілу певних справ саме між слідчими суддями цього суду [9, с. 290].

На думку А. Р. Туманянц, порядок призначення слідчого судді тимчасово на посаду з числа суддів місцевого суду згідно з порядком черговості, відповідним розпорядженням голови суду, є неефективним. Слідчий суддя повинен замінити собою на авансцені кримінального судочинства і слідчого, й суддю загальної юрисдикції, який здійснює судовий контроль. Слідчий суддя може входити до структури судів першої інстанції, проте у разі обрання його на посаду слідчого судді, він має виконувати тільки ті повноваження, які закріплені за цією посадою. Таким чином, слідчий суддя повинен бути повністю автономною процесуальною фігурою [10, с. 899].

Без наділення слідчого суддю комплексом відповідних повноважень, здійснення захисту прав і свобод в кримінальному процесі є неможливим. Таким чином, у зв'язку із появою слідчого судді у кримінальному судочинстві, має відбутись реформування усієї системи взаємовідносин, які виникають з одного боку між судом і владою, з другою, між органами досудового розслідування, слідчими суддями і судами загальної юрисдикції, які вирішують дану справу.

1. 3. Місце, роль та значення слідчого судді у кримінальному процесі.

Перш за все, необхідно зазначити, що предметом діяльності слідчого судді при здійсненні ним своїх повноважень є ті факти і обставини (а також їхня правова оцінка), які пред'являють сторони, інші учасники провадження у поданих клопотаннях, скаргах, а також факти, які виявив слідчий суддя самостійно та з якими закон пов'язує необхідність відповідного процесуального реагування з його боку.

Змістом діяльності слідчого судді є прийняття процесуальних рішень за результатами розгляду клопотань, скарг а також на виявлені ним факти порушень прав, свобод особи під час досудового розслідування здійснення відповідних дій та прийняття рішень, як актів реагування.

Метою діяльності слідчого судді є прийняття справедливого, законного й обґрунтованого рішення, вчинення виваженої, законної та обґрунтованої дії. Проте, необхідно зазначити, що слідчий суддя не уповноважений приймати остаточних рішень у кримінальному процесі. Його рішення є допоміжними або етапними, які тягнуть за собою прийняття відповідних рішень чи виконання дії, що з них випливають, іншими суб'єктами провадження.

Із цього слідує, що слідчий суддя є ключовою фігурою у кримінальному процесі, адже основним його завданням є захист прав та свобод осіб, які приймають участь у кримінальному процесі, контроль за дотриманням законності провадження по справі на стадії досудового слідства [11, с. 19-20].

З метою захисту прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, перед слідчим суддею постає цілий ряд завдань, таких як:

- а) запобігати неправомірним діям і рішенням, що порушують конституційні права і свободи громадян;
- б) відновлювати права, безпідставно порушені органами досудового розслідування;
- в) надавати правомірним діям і рішенням особи, яка проводить дізнання, слідчого, прокурора юридичної сили, легалізувавши тим самим отримані докази;

г) сприяти винесенню правосудного вироку при вирішенні справи по суті [12, с. 62].

Слід відмітити, що без наявності слідчого судді стає неможливим проведення незалежного судового контролю та об'єктивного досудового слідства.

Таким чином, роль слідчого судді є багатогранною, зміст її полягає у забезпеченні законності у кримінальному провадженні, захисті прав і свобод людини і громадянина та внесені у досудове провадження елементів змагальності. Слідчий суддя зобов'язаний діяти відповідно до принципів об'єктивності, обґрунтованості, справедливості, ефективності впродовж усього досудового провадження аж до передання кримінальної справи на розгляд судді. Здійснення слідчим суддею своєї діяльності відповідно до принципів перелічених вище, підвищить ефективність забезпечення законності й обґрунтованості обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина.

Підсумовуючи все вище сказане, необхідно зазначити, що одним з найбільш необхідних інститутів в системі нового КПК України є інститут слідчого судді [9, с. 288].

Висновки до першого розділу

1. Історія створення та формування інституту слідчого судді бере свій початок з Франції. Процесуальний статус слідчого судді набував все нових рис та функцій в результаті поступального розвитку суспільства – зміни соціально-економічних. Політичних умов, а також освіти та свідомості громадян. На даний час в більшості країнах світу інститут слідчого судді є запроваджений і набуває все нових прогресивних змін в результаті свого розвитку та удосконалення.

2. Чинний КПК України чітко визначив поняття слідчого судді, проте питання щодо вимог та обмежень на посаду кандидата слідчого судді, кількість слідчих суддів в одному судді та розподіл навантаження між ними ще й досі залишаються неврегульованими.

3. Предметом діяльності слідчого судді є відповідні факти та обставини стосовно досліджуваної справи, які пред'являють обидві сторони та інші учасники кримінального процесу, а також ті факти, які були виявлені самостійно слідчим суддею.

4. Метою діяльності слідчого судді є прийняття виваженого, обґрунтованого та законного рішення стосовно досліджуваної справи та вчинення правомірної дії відповідно до норм КПК України.

5. Слідчий суддя відіграє ключову роль на стадії досудового розслідування, адже основним його завданням є забезпечення захисту прав та свобод учасників кримінального провадження.

6. Виконання слідчим суддею своїх повноважень відповідно до принципів законності, обґрунтованості, об'єктивності, незалежності, справедливості стане гарантією дотримання прав та свобод людини і громадянина.

РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС СЛІДЧОГО СУДДІ

2.1. Повноваження слідчого судді у кримінальному процесі

Актуальність проблеми щодо визначення правового статусу судді серед вчених не зникала ніколи. Особливо гостро вона постала при визначенні правового статусу слідчого судді в момент прийняття нового КПК України. Таким чином, визначення правового статусу судді в кримінальному процесі можна звести до такого:

- під час здійснення контролю за дотриманням прав та свобод громадян на досудових стадіях кримінального процесу, визначення меж повноважень суду;
- вирішення проблеми дозвільної функції суду та порядку її реалізації у досудовому провадженні;
- вирішення питання порушення суддями кримінальних справ щодо приватного обвинувачення;
- детальне врегулювання повноважень суду стосовно здійснення правосуддя;
- вирішення проблеми у кримінальних справах щодо організації прийняття та винесення рішення судами України;
- вирішення проблеми щодо необхідності запровадження не звичних для України інститутів , «мирових суддів», «слідчих суддів» «суду присяжних» [9, с. 289].

Одним з основних недоліків чинного КПК України є відсутність окремої статті, в якій би зазначалися норми щодо повноважень (прав та обов'язків) слідчого судді. Таким чином, норми, що визначають повноваження слідчого судді «розкидані по всьому КПК України», кримінальний процесуальний статус слідчого судді є «збірним».

З метою більш повного розгляду повноважень слідчого судді, необхідно класифікувати усю сукупність наданих йому повноважень на певні групи. Здійснювати класифікацію слід за критерієм предмета правового регулювання, адже відповідно до нього і побудована вся структура чинного КПК, яка ділиться на розділи, глави, параграфи, статті та норми статей.

Згідно з даним критерієм до першої групи повноважень слідчого судді відносять повноваження що стосуються процесуальних відносин, пов'язаних із застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження (за винятком передбачених у ст. ст. 167, 168, 207 – 213 КПК), зокрема: 1) привід (ч. 2 ст. 140 КПК); 2) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом (ч. 2 ст. 148, ст. 150 КПК); 3) судовий виклик (ч. 1 ст. 134 КПК); 4) накладення грошового стягнення (ч. 2 ст. 144 КПК); 4) відсторонення від посади (ч. 2 ст. 154 КПК); 7) арешт майна (ч. 2 ст. 170 КПК); 8) домашній арешт (ст. 176, 181 КПК); 9) тимчасовий доступу до речей і документів (ч. 2 ст. 159 КПК); 10) особисте зобов'язання (ст.ст. 176, 179 КПК); 11) застава (ст. 176, 182 КПК); 12) особиста порука (ст. 176, 180 КПК); 13) тримання під вартою (ч. 4 ст. 176 КПК, ч. 4 ст. 199 КПК); 14) затримання підозрюваного з метою приводу (ст. 189 КПК); 15) передання неповнолітніх підозрюваних під нагляд батьків, опікунів чи піклувальників, а до неповнолітніх, які виховуються в дитячій установі, – передання їх під нагляд адміністрації цієї установи (ч. 1 ст. 493 КПК); 16) покладення на підозрюваного одного або кількох додаткових обов'язків (ч. 5 ст. 194 КПК); 17) зміна запобіжного заходу, зміна, скасування додаткових обов'язків (ч. 4 ст. 201 КПК); 18) тимчасовий арешт затриманої особи, яка вчинила злочин за межами України (ст. 583 КПК); 19) запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою для забезпечення видачі особи на запит іноземної держави (ст. 385 КПК); 20) поміщення особи, стосовно якої здійснюється кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру у приймальник-розподільник для дітей (ч. 4 ст. 499 КПК); 21) екстрадиційний арешт (ст. 584 КПК);

До другої групи повноважень слідчого судді належать повноваження пов'язані вирішенням та розглядом питань стосовно надання дозволу на проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій щодо збирання сторонами, в першу чергу стороною обвинувачення, доказів (гл. 20, 21 КПК), а саме, про дозвіл: 1) огляд житла чи іншого володіння особи (ч. 2 ст. 237 КПК); 2) провадження слідчого

експерименту в житлі чи іншому володіння особи (ч. 5 ст. 240 КПК); 3) огляд житла чи іншого володіння особи (ч. 2 ст. 237 КПК); 4) про примусове залучення особи до проведення медичної або психіатричної експертизи (ч. 3 ст. 242 КПК);

5) про направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи (ч. 2 ст. 209 КПК); 6) про примусове відбирання зразків для експертного дослідження (ч. 8, ст. 244, ч. 2, 3 ст. 245 КПК); 7) про накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261 КПК); 8) зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК);); 9) на огляд і виїмку затриманої кореспонденції (ст. 262 КПК); 10) обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК); 11) негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274 КПК); 12) установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 КПК); 13) спостереження за особою (ст. 269 КПК);); 14) контроль за вчиненням злочину, якщо при цьому виникає необхідність тимчасового обмеження конституційних прав особи (ч. 8 ст. 271 КПК); 15) встановлення спостереження за особою (ст. 269 КПК) [11, с.12-13].

До третьої групи повноважень слідчого судді слід віднести повноваження щодо розгляду та прийняття рішення стосовно скарг на дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, зокрема щодо: 1) бездіяльності слідчого, прокурора, яка полягає: а) нездійсненні інших процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений КПК строк (п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК); б) у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення; в) у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення; 2) рішення прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи (п. 4 ч. 1 ст. 303 КПК); 3) рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних

слідчих (розшукових дій) (п. 7 ч. 1 ст. 303 КПК); 4) рішення слідчого, прокурора про зупинення досудового розслідування (п. 2 ч. 1 ст. 303 КПК); 5) рішення слідчого прокурора про зміну порядку досудового розслідування та продовження його згідно з правилами, передбаченими главою 39 КПК (п. 8, ч. 1 ст. 303 КПК); 6) рішення слідчого, прокурора про відмову у визнанні потерпілим (ч. 5, ч. 1 ст. 303 КПК); 3) рішення слідчого про закриття кримінального провадження (п. 3 ч. 1 ст. 303 КПК); 6) рішення, дії чи бездіяльності слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки (п. 6 ч. 1 ст. 303 КПК).

До четвертої групи повноважень належать повноваження видами яких є збирання доказів шляхом: 1) допиту у виняткових, передбачених законом випадках свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні (ст. 225 КПК), в тому числі здійснення такого допиту у режимі відеоконференції (ст. 232 КПК); 2) доручення проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам з підстав і за умов, передбачених ч. 3 ст. 243, ст. 244 КПК, тобто, у разі відмови слідчим, прокурором стороні захисту в задоволенні клопотання про залучення експерта, і зверненням сторони захисту до слідчого судді з відповідним клопотанням.

Повноваження щодо встановлення процесуальних строків становлять п'яту групу повноважень слідчого судді. Отож процесуальні строки встановлюються: 1) для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку слідчий має право встановлювати у межах граничного строку, встановленого КПК, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного провадження процесуальні строки для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку (ст. 114 КПК); 2) слідчим суддею поновлюється пропущений із поважних причин строк за клопотанням заінтересованої особи (ст. 117 КПК); 3) слідчий суддя за клопотанням сторони кримінального провадження з урахуванням обсягу, складності та умов доступу зобов'язаний встановити строк для ознайомлення з матеріалами, в тому випадку, коли має місце зволікання

при ознайомленні з матеріалами, до яких надано доступ при відкритті сторонам та потерпілому матеріалів кримінального провадження (ч.10 ст. 290 КПК).

До шостої групи слід віднести загальні повноваження (обов'язки) слідчого судді стосовно захисту прав людини, закріплених у ст. 206 КПК, виконання яких полягає у безпосередньому, на власний розгляд здійсненні ним дій та прийнятті рішень щодо поновлення свобод незаконно ув'язнених осіб та прав осіб, що перебувають під вартою, на захист інших, передбачених у нормах цієї статті КПК прав та інтересів даних осіб. Дана функція проявляється у судовому контролі за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні (п. 18 ч.1 ст. 3 КПК).

Зміст сьомої групи повноважень слідчого судді полягає у тому, що тільки на підставі його ухвали вирішується питання про використання інформації, яка є отримана внаслідок проведення негласної слідчої (розшукової) дії щодо ознак кримінального правопорушення, яке не розслідується у даному кримінальному провадженні, але розслідується в іншому кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 257 КПК).

Восьмою групою повноважень слідчого судді є ті повноваження, що стосуються вирішення долі речових доказів з підстав та за умов, передбачених ч. ч. 6, 7 ст. 100 КПК на стадії досудового розслідування.

До дев'ятої групи повноважень слідчого судді слід віднести повноваження щодо розгляду та вирішення питань стосовно відводів прокурора, захисника, перекладача, слідчого, експерта, спеціаліста, секретаря судового засідання під час досудового розслідування (ч.2 ст.81 КПК) [5].

Таким чином, класифікувавши повноваження слідчого судді по певних групах розкривається комплексна і структурована система повноважень слідчого судді, завдяки якій стає помітно його значну роль у кримінальному процесі.

Перелічивши усю сукупність повноважень слідчого судді, слід відмітити, що на думку Ю.В. Скрипіної до повноважень слідчого судді також необхідно віднести повноваження щодо:

1. Забезпечення свобод, прав та законних інтересів всіх учасників кримінального процесу;
2. Здійснення контролю за ознайомленням з матеріалами справи учасниками кримінального провадження;
3. З метою забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у даній кримінальній справі прийняти відповідне рішення [13].

П.П. Пилипчук В.Т. Малярєнко акцентують на тому, що слідчому судді необхідно виконувати повноваження судового контролю за досудовим розслідуванням, які визначають відповідно до Конституції України, а також затверджувати рішення про застосування всіх заходів процесуального примусу, через які права та свободи людей суттєво обмежуються, приймати рішення про притягнення до відповідальності за невиконання або неналежне виконання процесуальних обов'язків [14, с.14–15].

2.2. Функції слідчого судді у сфері охорони прав і законних інтересів учасників кримінального провадження

Перш за все, необхідно зазначити, що на слідчого суддю покладено цілий ряд різнопланових функцій щодо захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі.

Однією із таких вагомих функцій слідчого судді є функцією застосування заходів забезпечення кримінального провадження (за винятком тимчасового вилучення майна (ст. 167, 168 КПК), затримання (ст.ст. 207 – 213 КПК) і виклику (ст. 133 КПК). Слід зазначити, що запобіжні заходи є заходами забезпечення кримінального провадження, застосування яких супроводжується обмеженням конституційних прав і свобод осіб, які підозрюються (обвинувачуються) у вчиненні кримінального правопорушення. Ці обставини стосуються свободи пересування та вільного вибору місця перебування.

Законодавець визначив певні обмеження щодо застосування деяких запобіжних заходів, враховуючи при цьому характер вчиненого кримінального правопорушення. Таким чином не дозволено застосовувати запобіжні заходи у вигляді домашнього арешту, застави або тримання під вартою (ст. 299 КПК) під час досудового розслідування кримінальних поступків у формі дізнання.

Однак дозволяється застосовувати всі без винятку запобіжні заходи під час проведення досудового слідства в справах про злочини. Слідчий суддя, вирішуючи питання щодо застосування запобіжного заходу до підозрюваного, обвинуваченого зобов'язаний встановити наявність певних обставин, визначених у ст. 194 КПК, зокрема: наявність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним, обвинуваченим кримінального правопорушення; наявність достатніх підстав вважати, що існує хоча б один із ризиків, передбачених ст. 177 КПК, і на які вказує слідчий, прокурор, а також недостатність застосування більш м'яких запобіжних заходів для запобігання ризику або ризикам, зазначеним у клопотанні [15, с. 76].

Наступною функцією є функція у сфері міжнародного співробітництва під час кримінального провадження в частині повноважень щодо застосування

екстрадиційного арешту (ст. 38 КПК), тимчасового арешту (ст. 583 КПК), та застосування з цією ж метою запобіжного заходу, не пов'язаного із триманням під вартою (ст. 385 КПК). Дана функція слідчого судді є схожою до попередньої, вона лише відрізняється предметом та порядком вирішення питань про застосування даних запобіжних заходів.

Однією з найважливіших функцій, які виконує слідчий суддя є функція розгляду та вирішення питань стосовно дачі дозволу на проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій (ст. 234, 237 та ін. КПК), метою яких є отримання (збирання) доказів або перевірка вже отриманих доказів у кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 223 КПК). Відповідно до ч. 1 ст. 223 КПК слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні.

Необхідно відмітити, що найпоширенішою із слідчою розшуковою дією є проведення обшуку житла чи іншого володіння особи. Згідно з ч.1. 1 ст. 233 КПК ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи з будь-якою метою, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, крім випадків, установлених ч. 3 цієї статті. До невідкладних випадків належать ті, що пов'язані із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину. У такому випадку прокурор, слідчий за погодженням із прокурором зобов'язаний невідкладно після здійснення таких дій звернутися з клопотанням про проведення обшуку до слідчого судді (ч.3.ст.233) [5].

Дані положення КПК України втілили у собі норми Конституції України (ст. 30) та Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ст.8), відповідно до яких кожному гарантується недоторканність житла. Не допускається проникнення до житла чи іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду [16]. Слід акцентувати на тому, що у рішеннях Європейського суду з прав людини

неодноразово вказувалось на неприпустимість порушення конституційних прав громадян щодо недоторканності житла чи іншого володіння особи. Одним з таких рішень є рішення Суду в справі « М'єле проти Франції» від 26 вересня 1996 р., яким було встановлено порушення ст. 8 Конвенції під час вилучення працівниками митних органів документів, на які спиралися органи обвинувачення під час проведення розслідування та на підставі яких було засуджено заявника [15, с.74].

Окремою судово-процесуальною функцією на досудовому розслідуванні є функція щодо реалізації повноважень слідчого судді апеляційного суду із розгляду та вирішення питань про дачу дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Дана функція відноситься до числа окремих тому, що тут інший суб'єкт її виконання. А також предметом розгляду слідчого судді апеляційного суду, на відміну від слідчого судді місцевого суду є «голе» клопотання щодо надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, адже крім витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, в рамках якого клопотання подано, матеріали на його обґрунтування, не додаються [11, с. 23].

Ще однією не менш важливою функцією слідчого судді є слідча функція, яка проявляється в процесі виконання повноважень слідчим суддею щодо допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування (ст.ст. 225, 232 КПК). Дана функція характеризує слідчого суддю, як суддю, який здійснює слідчі дії, оскільки виконанням даної функції є процес збирання доказів. Проведення допиту особи слідчим суддею дозволяється лише у виняткових випадках. Відповідно до ст. 225 КПК України винятковими випадками є такі випадки коли є небезпека для життя та здоров'я свідка чи потерпілого, особа захворіла на тяжку хворобу, а також є інші обставини, що можуть бути перешкодою для допиту в суді або вплинути на повноту чи достовірність показань. Проводиться такий допит у разі заявлення клопотання сторони кримінального провадження [5].

Не слід забувати і про судово-арбітральну функцію слідчого судді, змістом якої є діяльність слідчого судді з розгляду та вирішення скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора (ст. 303 КПК). В даній ситуації він виступає як арбітр у процесуальній суперечці сторін, інших учасників досудового розслідування із стороною обвинувачення. Виконуючи цю функцію, слідчий суддя виступає в ролі суду, в ролі третього, в процесуальній суперечці сторін на стадії досудового розслідування.

Щодо цього, то необхідно зазначити, що не всі рішення, дії чи бездіяльність посадових осіб органів досудового розслідування підлягають оскарженню слідчим суддею. Ст. 303 КПК України зазначає чіткий перелік рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора, які на досудовому провадженні підлягатимуть оскарженню.

Надзвичайно важливою функцією слідчого судді щодо захисту прав людини є функція судового контролю, змістом якої є відновлення свободи незаконно ув'язнених осіб та осіб що незаконно перебувають під вартою. Відповідно до ч. 1 ст. 206 КПК України кожен слідчий суддя суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться особа, яка тримається під вартою, має право постановити ухвалу, якою зобов'язати будь-який орган державної влади чи службову особу забезпечити додержання прав такої особи. Також слідчий суддя повинен вживати всіх заходів щодо фіксування та перевірки заяви особи про застосування до неї насильства під час затримання або тримання в уповноваженому органі державної влади, державної установи, або вжити необхідних заходів для забезпечення безпеки особи згідно із законодавством (ч. 6 ст. 206 КПК) [15, с.77-78].

2.3. Проблеми та перспективи функціонування інституту слідчого судді в Україні

Із викладеної вище інформації, слід зауважити, що запровадження інституту слідчого судді у кримінальному процесі, це крок вперед щодо вирішення багатьох питань на стадії досудового розслідування. В результаті введення цієї посади буде виключено частину не властивих ні слідчому, ні прокурору функцій. Такий чіткий розподіл функцій на стадії досудового розслідування забезпечить ефективну реалізацію принципу змагальності [12, с. 62] .

Проте є слід забувати і про ряд проблем і не доопрацювань законодавцем стосовно функціонування інституту слідчого судді. Так А. Р. Туманянц вважає, що з метою забезпечення ефективного функціонування інституту слідчого судді, його незалежності необхідно створити відповідну систему перевірки законності й обґрунтованості рішень самого слідчого судді. Як варіант, можна передбачити право подання апеляції на рішення слідчого судді, яка розглядатиметься окремою палатою апеляційного суду (за аналогією з відповідною моделлю у Франції) [10, с. 900].

Із зауваженнями А. Р.Туманянц важко не погодитись, оскільки в чинному законодавстві України не врегульовано інституту контролю та перевірки законності рішень слідчого судді. Зважаючи на те, що слідчий суддя виконує надзвичайно важливу функцію у кримінальному процесі, а саме захист прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному процесі, необхідно впровадити сувору систему контролю за його діяльністю.

Як уже зазначалося вище суттєвим недоліком у функціонуванні слідчого судді є невирішеність питання щодо розподілу справ у певному суді між кількома слідчими суддями цього.

Необхідно відмітити і про нерівномірний розподіл навантаження на слідчого суддю, оскільки слідчий суддя зобов'язаний виконувати повноваження судді першої інстанції (судді апеляційної інстанції чи голови Апеляційного суду) поєднуючи при цьому повноваження слідчого (саме повноваження

судового захисту і контролю). З метою покращення показників ефективності в діяльності слідчого судді, необхідно, щоб слідчий суддя мав статус повністю автономної фігури у кримінальному процесі і виконував повноваження тільки захисту і контролю (виключно повноваження слідчого судді).

Особливу увагу слід звернути на проблеми функціонування слідчого судді висвітлені у своїй науковій праці Ю.В. Лисюком. На думку науковця, повноваження слідчого судді щодо надання дозволів на вчинення окремих слідчих дій є основоположними та мають виконуватися відповідно до засад законності, тобто відповідно до норм чинного законодавства України. Однак на сьогодні ці функції виконуються, так би мовити, щоб виконуватися, а не для того, щоб захистити людину від протиправних посягань. Особливо це стало відчутним після останніх подій в Україні в кінці 2013 – на початку 2014 р., які схвилювали всю країну та міжнародну спільноту та, на жаль, знову продемонстрували неспроможність слідчих суддів та інших посадових осіб виконувати свої обов'язки належним чином [6, с. 121].

З думкою Ю.В. Лисюка теж неможливо не погодитись, оскільки навіть введення нової прогресивної фігури у кримінальний процес – слідчого суддю, значно не покращило діяльність судової гілки влади, а також не було забезпечено належного рівня захисту прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального процесу, свідченням чого є проведення масових протестів громадян (революція Гідності з 21 листопада 2013 до лютого 2014 року) та несправедливе здійснення правосуддя над учасниками Майдану.

Таким чином факт введення у кримінальний процес нового інституту – слідчого судді, ще не є підтвердженням дієвості забезпечення прав та свобод учасників кримінального процесу. А для захисту прав та свобод осіб у кримінальному процесі необхідно, щоб повноваження слідчого судді «не тільки були написаними на папері», а й виконувалися у реальному житті.

В умовах сьогодення, коли в запроваджуються нові прогресивні закони та відбувається реформування судової гілки влади, в майбутньому можна говорити про великі перспективи розвитку інституту слідчого судді в Україні.

Висновки до другого розділу

1. Слід зазначити, що повноваження слідчого судді не виділено в окрему главу чи розділ КПК України, що значно ускладнює дослідження функціонування слідчого судді в кримінальному процесі.

2. З метою більш ґрунтовнішого та глибшого аналізу діяльності слідчого судді, необхідно за предметом регулювання класифікувати його повноваження на відповідні групи. Особливу увагу слід звернути на повноваження слідчого судді, що стосуються застосування заходів забезпечення кримінального провадження, вирішення та розгляд питань стосовно надання дозволу на проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій, розгляд скарг на дії чи бездіяльність слідчого або прокурора. Належне, законне, незалежне та об'єктивне здійснення вище перелічених повноваження слідчим суддею служить гарантом для забезпечення прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального процесу. Оскільки застосування заходів забезпечення кримінального провадження певною мірою обмежує права та свободи людини, слідчому судді слід здійснювати пильний контроль за тим, щоб дані обмеження відбувалися в рамках законності та правомірності.

3. Діяльність слідчого судді є різноплановою та багатофункціональною. Однією з найважливіших функцій, які здійснює слідчий суддя є функція судового контролю, відповідно до якої слідчий суддя має здійснювати контроль та перевірку наявності законних підстав тримання особи під вартою. Виконуючи цю функцію, слідчий суддя повинен викривати випадки незаконного позбавлення волі ув'язнених осіб.

4. На сьогоднішній день залишаються ще багато не вирішених питань та проблем стосовно функціонування інституту слідчого судді в Україні, зокрема : не створено систему належного контролю за діяльністю слідчого судді, не розподілено обсяг навантажень, які падають на слідчих суддів, не прописано вимог та обмежень, які мають враховуватися при виборі на посаду слідчого судді. Проте не зважаючи на дані неточності та не доопрацювання в

законодавстві, інститут слідчого судді має великі перспективи розвитку в Україні, передумовою яких є продовження проведення судової реформи.

ВИСНОВКИ

Отже, слідчий суддя відіграє надзвичайно важливу роль у кримінальному процесі, адже його основним завданням є захист прав, свобод та законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Чинний КПК України чітко визначив поняття слідчого судді, проте ще й досі питання щодо певних вимог чи обмежень кандидата на посаду слідчого судді так і залишилось неврегульованим. Положення щодо максимальної чи мінімальної кількості слідчих суддів у певному судді теж не знайшли свого відображення у КПК України. Проблема щодо поєднання слідчим суддею повноважень місцевого судді першої інстанції (або ж апеляційної інстанції) та повноважень захисту і контролю (виключно повноваження слідчого судді) на сьогоднішній день теж не є вирішеною.

Повноваження та функції слідчого судді не виділені в окремий розділ чи главу чинного КПК України. Якщо в результаті ґрунтовного аналізу норм КПК України класифікувати повноваження слідчого судді за критерієм предмета правового регулювання, то можна помітити цілісну систему повноважень слідчого судді.

Необхідно відмітити і про багатофункціональність слідчого судді щодо захисту прав та свобод учасників кримінального процесу. Основними його функціями у даній сфері є функції щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, у сфері міжнародного співробітництва під час кримінального провадження, розгляду та вирішення питань стосовно дачі дозволу на проведення слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, реалізації повноважень слідчого судді апеляційного суду із розгляду та вирішення питань про дачу дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування, розгляду та вирішення скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, відновлення свободи незаконно ув'язнених осіб та осіб що незаконно перебувають під вартою.

Слідчий суддя виконуючи свої повноваження має діяти відповідно до принципів справедливості, обґрунтованості, законності та неупередженості. Лише тоді буде відбуватися повноцінний захист прав, свобод та інтересів учасників кримінального процесу, коли слідчі судді будуть керуватися даними принципами у своїй діяльності.

З метою ефективного функціонування інституту слідчого судді необхідно вирішити ряд проблем. Одною із найважливіших проблем, які необхідно вирішити є питання щодо створення системи суворо контролю за діяльністю слідчого судді. Без повноцінного функціонування системи контролю за діяльністю слідчих суддів, на жаль, не можливо говорити і про забезпечення гарантій прав і свобод учасників кримінального процесу.

Також необхідно працювати і над підвищенням професійної кваліфікації слідчих суддів, розвитком професійної свідомості та відповідальності при прийнятті ними професійних рішень.

Таким чином, встановлення правових норм що регулюють правовий статус діяльності слідчого судді в КПК України є великим кроком вперед щодо забезпечення захисту прав свобод та законних інтересів учасників кримінального процесу. Проте, якщо ці норми і надалі залишатимуться « на папері», то права та свободи учасників кримінального провадження не будуть належним чином захищені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України: прийнята на 5-ій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. із змін. та доповн. станом на 3 лютого 2016 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Попелюшко В. О. Інститут слідчого судді в історії кримінального процесу Франції // Часопис національного університету «Острозька академія». Серія, «Право». –2010. –№ 1. –С. 42.
3. Быкова Е. Следственный судья во Франции // Российская юстиция. –1994. – №6. –С. 59-60.
4. Попелюшко В. Система органів розслідування та їх повноваження за КПК Франції 1808 р. // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». –2010. –№2. –С. 39-43.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України редакція від 12.05.2016, підстава 1355-19// [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
6. Лисюк Ю. В. Слідчий суддя як гарант прав людини в досудовому провадженні / Ю. В. Лисюк // Право та державне управління. - 2014. - № 1-2. - С. 119-122.
7. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» редакція від 01.05.2016, підстава 889-19 // [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>
8. Іваненко І. В. Інститут слідчого судді за новим Кримінальним процесуальним кодексом України [Електронний ресурс] / І.В. Іваненко. – Режим доступу:
<http://cka.court.gov.ua/sud2390/practice /uzagalnennja/0001/>
9. Рогатинська Н. З. Слідчий суддя: постановка та дослідження проблеми в Україні / Н. З.Рогатинська // Право і суспільство. - 2014. № 1.2. - С. 288-291.
10. Туманянц А. Р. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судових функцій у досудовому провадженні / А. Р. Туманянц // Форум права. - 2011. - № 2. - С. 896-901.

11. Попелюшко В. О. Слідчий суддя у кримінальному провадженні / В. О. Попелюшко. // Часопис Національного університету "Острозька академія". Сер. : Право. - 2014. - № 1.
12. Банах С. Особливості повноважень слідчого судді щодо захисту прав людини / С. Банах, С. Штогун // Вісник Національної академії прокуратури України. - 2013. - № 4. - С. 61-65.
13. Скрипіна Ю. В. Слідчий суддя в системі кримінально-процесуальної діяльності (порівняльно-правове дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Ю. В. Скрипіна. – Х., 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05kovpsk.zip>.
14. Маляренко В. Головні напрями розбудови кримінального судочинства, структура і зміст майбутнього КПК України / В. Маляренко, П. Пилипчук // Право України. – 2000. –№ 8. – С. 10–20.
15. Руденко В. Процесуальний статус слідчого судді / В. Руденко // Слово Національної школи суддів України. - 2013. - № 3. - С. 71-78.
16. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. від 01.06.2010 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004